

LBRIS

We know
books

MIHAELA TEMELIE

BIOLOG

**ENCICLOPEDIA PLANTELOR
MEDICINALE CULTIVATE DIN
ROMÂNIA**

 **ROVIMED
PUBLISHERS**

CUPRINS

INTRODUCERE	pag. 5
PLANTE MEDICINALE CULTIVATE	pag.21
1. aloe	pag.21
2. ananas	pag.23
3. anason	pag.25
4. andive	pag.27
5. anghinare	pag.29
6. arahide	pag.32
7. arbore de cafea	pag.34
8. arbore de camfor	pag.36
9. arbore de chinină	pag.38
10. ardei	pag.40
11. armurariu	pag.43
12. asmățui	pag.46
13. bame	pag.48
14. barba împăratului	pag.50
15. bănuței	pag.52
16. bob	pag.54
17. bujor	pag.57
18. bumbac	pag.59
19. busuioc	pag.61
20. cais	pag.64
21. calomfir	pag.66
22. cardon	pag.68
23. cartof	pag.71
24. castan comestibil	pag.74
25. castan sălbatec	pag.77
26. castravete	pag.80
27. cânepă	pag.83
28. căpșun	pag.85
29. ceai	pag.88
30. ceapă	pag.90
31. chimen	pag.94
32. cimbru de grădină	pag.96
33. cimișir	pag.99
34. cireș	pag.101
35. coacăz roșu	pag.103

36. condurași	pag.105
37. conopidă	pag.107
38. coriandru	pag.109
39. crăițe	pag.111
40. creasta cocoșului	pag.113
41. crin alb	pag.115
42. curmal	pag.118
43. dafin	pag.120
44. degețel lănos	pag.122
45. degețel roșu	pag.125
46. dovleac	pag.128
47. dovleac turcesc	pag.130
48. dovlecel	pag.132
49. dud alb	pag.135
50. dud negru	pag.137
51. fasole	pag.139
52. fenicul	pag.143
53. floarea – soarelui	pag.146
54. garoafă de cultură	pag.149
55. gălbenele	pag.151
56. grâu	pag.154
57. grapefruit	pag.157
58. gulie	pag.160
59. gutui	pag.162
60. hamei	pag.165
61. hrean	pag.167
62. hrișcă	pag.169
63. iasomie	pag.171
64. iasomie de pădure	pag.173
65. in	pag.175
66. isop	pag.178
67. lăcrămioare	pag.181
68. lămâi	pag.183
69. leuștean	pag.187
70. levănțică	pag.190
71. liliac	pag.194
72. linte	pag.196
73. lobodă	pag.198
74. lupin	pag.200
75. mac	pag.202
76. mandarin	pag.204
77. mazăre	pag.206
78. măcriș	pag.208
79. măghiran	pag.210

80. măr	pag.212
81. mărar	pag.215
82. măslin	pag.218
83. mentă	pag.221
84. mentă creată	pag.224
85. migdal	pag.226
86. morcov	pag.228
87. muștel	pag.230
88. muștar alb	pag.233
89. muștar negru	pag.235
90. nalbă de cultură	pag.237
91. nalbă de grădină	pag.240
92. nap	pag.243
93. narcise albe	pag.245
94. narcise galbene	pag.247
95. năut	pag.249
96. negrilică	pag.251
97. nuc	pag.253
98. obligeană	pag.256
99. orez	pag.259
100. orz	pag.261
101. ovăz	pag.263
102. păr	pag.265
103. păstârnac	pag.268
104. pătlăgele roșii	pag.270
105. pătlăgele vinete	pag.273
106. pătrunjel	pag.275
107. pelin	pag.279
108. pepene galben	pag.281
109. pepene verde	pag.283
110. piersic	pag.285
111. portocal	pag.288
112. porumb	pag.291
113. praz	pag.293
114. prun	pag.295
115. revent	pag.297
116. ricin	pag.299
117. ridiche	pag.301
118. rozmarin	pag.303
119. salată	pag.306
120. salcâm	pag.308
121. salcâm japonez	pag.310
122. salvie	pag.312
123. schinduful.....	pag.315

124. schinelul	pag.318
125. scorțișoară	pag.321
126. secară	pag.323
127. sfeclă furajeră	pag.325
128. sfeclă roșie	pag.327
129. sfeclă de zahăr	pag.330
130. smochin	pag.332
131. soia	pag.335
132. spanac	pag.337
133. sparanghel	pag.339
134. stânjenel	pag.342
135. șofran	pag.344
136. șofrănel	pag.346
137. ștevie	pag.348
138. tarhon	pag.350
139. tei	pag.352
140. tei alb	pag.355
141. tei cu frunza mare	pag.358
142. trandafir de dulceață	pag.361
143. trandafir de lună	pag.363
144. tuia	pag.365
145. țelină	pag.367
146. usturoi	pag.370
147. varză albă	pag.374
148. varză roșie	pag.377
149. vișin	pag.380
150. viță de vie	pag.382
151. zmeur	pag.385

Indice de boli tratate cu plante medicinale cultivate	pag.387
--	----------------

Glosar	pag.396
---------------------	----------------

Clasificarea botanică a speciilor de plante descrise	pag.401
---	----------------

Index de denumiri științifice	pag.405
--	----------------

Bibliografie selectivă	pag.407
-------------------------------------	----------------

PLANTE MEDICINALE CULTIVATE

ALOE

Aloe arborescens L. – Fam. Liliaceae

Ecologie. Răspândire.

Aloe, cunoscută încă din antichitate, este originară din Africa Tropicală și Meridională, unde atinge talia unui arbore. Iubitoare de aer și lumină. Aloe este răspândită în sudul Africii. În România se cultivă ca plantă ornamentală de apartament.

Descrierea plantei.

Aloe este o plantă ierboasă, perenă, tulpina este înaltă până la 3 m, diametrul 5 – 8 cm, neramificată, cu internodii dese, palide. Frunzele cărnoase, persistente, dispuse în spirală, fără fibre, succulente, lungi de 45 – 60 cm, canaliculate, pe margini cu spini moi. Florile roșii, cu câte 6 stamine, cilindrice, drepte, lungi de 3 – 4 cm, concrescute la bază într-un tub scurt, dispuse în inflorescență densă, spiciformă. Înflorește iarna.

Organul utilizat.

De la aloe se folosesc frunzele – Aloe folium – și/sau planta – Aloe herba.

Recoltare.

De pe plante de aloe, în vârstă de 3 – 5 ani, se recoltează frunze sau părți de plantă prin tăiere cu cuțitul sau foarfeca. Se folosește în stare proaspătă sau sub formă de pulbere.

Principii active.

Produsul de aloe conține capaloină, substanță activă amară, precum și derivați de antrachinonă.

Acțiune farmacologică. Recomandări.

Preparatele de aloe au importanță terapeutică în medicina umană populară și cultă. Principiile active pe care le conține au rol bacteriostatic, în special față de bacilul Koch și stafilococi, stimulent digestiv, purgativ. Folosită în constipație, indigestii, anorexie, ulcer, angină, gripă, dureri de cap, dureri de dinți, scleroză, astenie, reumatism, plăgi, dermatite, arsuri, eczeme, ulceratii, mastoidită, astm, alcoolism, astenie nervoasă. De precizat: în timpul tratamentului se exclud din alimentație laptele, ouăle și se consumă cât mai multe fructe și supe de legume.

Mod de administrare.

Uz intern: pentru tratarea constipației cronice habituale decoct dintr-un vârf de cuțit de pulbere de plantă la 250 ml apă și amestecat cu 1 – 2 linguri de miere de albine. Se fierbe 3 minute. Se strecoară. Se iau zilnic câte 3 linguri, înainte de mese.

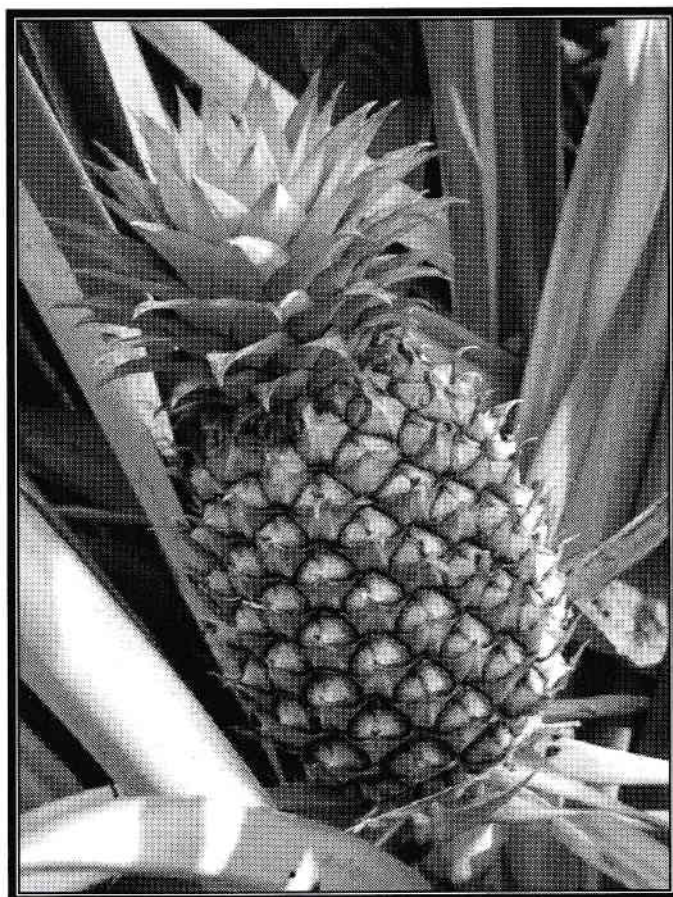
În ulcer, gripă, angină, dureri de cap, dureri de dinți, eczeme, scleroză, astm, astenie nervoasă, reumatism, alcoolism, se face cură de aloe pregătită dintr-un exemplar de 3 – 5 ani, neudat de 5 zile înainte de folosire astfel: într-un borcan de sticlă se ia 1500 g de plantă trecută prin mașina de tocat carne. Se adaugă 2500 g miere de albine de mai și 3500 ml vin roșu, de 14 – 18°. Se păstrează 5 zile într-un loc răcoros și întunecos. Rezultă un extract cu o bună eficiență terapeutică. În primele 7 zile se ia câte o linguriță, de 3 ori pe zi, cu cca. 2 ore înainte de masă. După aceea se ia câte o lingură de 3 ori pe zi cu o oră înainte de masă. Durata curei este de 3 – 4 săptămâni.

În următorul tabel sunt redate datele de interes despre planta descrisă:

Denumire științifică și populară			
<i>Aloe arborescens</i>		aloe	
Alte denumiri populare ale plantei	Acțiune farmacologică	Organ utilizat	Mod de administrare
doftor	rol bacteriostatic, (față de bacilul Koch, stafilococi), stimulent digestiv, purgativ	frunze, părți de plantă	extract, pulbere

ANANASUL

Ananassa sativa L. – Fam. Bromeliaceae

Ecologie. Răspândire.

Ananasul este o plantă tropicală.

Descrierea plantei.

Ananasul este renumit pentru fructele (cu același nume) sale deosebit de gustoase și parfumate.

Organul utilizat.

De la ananas se folosesc fructele – *Ananassa sativa* fructus.

Principii active.

Produsele de ananas conțin bromelină, glucide, vitamina A, vitaminele B, vitamina C, acizi organici, săruri minerale.

Acțiune farmacologică. Recomandări.

Fructele de ananas au importanță terapeutică în medicina cultă. Datorită enzimei proteolitice, bromelina, fructele de ananas au acțiune digestivă, antiinflamatorie, fiind recomandate în diferite afecțiuni gastrice, intestinale. De asemenea, ele sunt nutritive, diuretice și utile în tratamentul arteriosclerozei.

Mod de administrare.

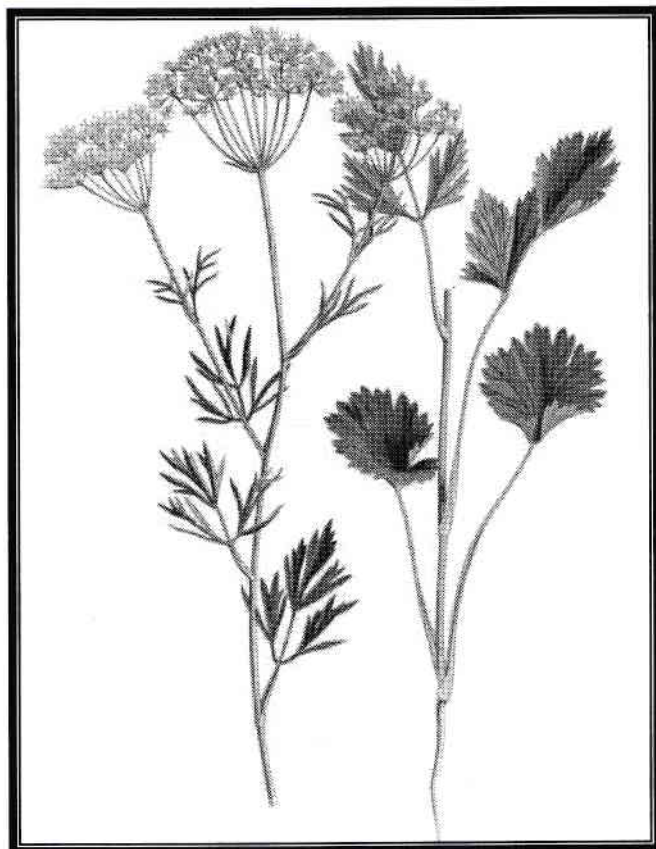
Fructele de ananas se consumă în stare proaspătă sau sub formă conservată ca suc sau compot.

În următorul tabel sunt redate datele de interes despre planta descrisă:

Denumire științifică și populară			
<i>Ananassa sativa</i>		ananas	
Alte denumiri populare ale plantei	Acțiune farmacologică	Organ utilizat	Mod de administrare
	digestiv, antiinflamator	fruct	în stare proaspătă sau conservată

ANASONUL

Pimpinella anisum L. – Fam. Umbelliferae

Ecologie. Răspândire.

Anasonul este o plantă exclusiv de cultură, care are nevoie de multă căldură, de lumină directă și umiditate moderată. Vegetează bine pe soluri fertile, afânate, cu pânza freatică mai superficială. În România se cultivă în județele: Ialomița, Călărași, Giurgiu, Teleorman, Olt, Timiș, Constanța.

Descrierea plantei.

Anasonul este o plantă anuală, ierboasă, înaltă de 40 – 70 cm. În pământ posedă rădăcină pivotantă. Tulpina, ramificată în partea de sus, este goală la interior. Frunzele de la bază sunt ovale, cu margini dințate, iar cele superioare sunt adânc divizate în segmente înguste, liniare. Florile sunt mici, albe, regulate, pe tipul 5 și grupate în inflorescențe compuse. Fructele sunt ovale la maturitate, de 3 – 5 mm lungime.

Organul utilizat.

De la anason se folosesc fructele – *Anisi fructus* – care se recoltează în perioada august – septembrie.

Recoltare. Uscare.

Fructele se recoltează dimineața pe vreme însorită, când 80% din inflorescențe sunt uscate, prin tăierea acestora. Se usucă la umbră în strat subțire, în aer liber sau în încăperi aerisite, apoi se treieră și, dacă este posibil, se trece prin selector. Se răscolesc zilnic cu lopata (dacă este o cantitate mai mare) sau cu mâna până la uscarea completă. Uscarea artificială se efectuează în cuptor la o temperatură de 30 – 40 °C.

Principii active.

Fructele de anason conțin ulei volatil bogat în anetol, aldehidă anisică, colină, cetone.

Atenție! Supradozarea cu produse de anason produce stări de excitație puternică, insomnii, tulburări de vorbire, căderi psihice. Fructele vechi nu se folosesc deoarece devin toxice.

Contraindicații! Preparatele de anason nu se administrează intern bolnavilor de ulcer gastric, ulcer duodenal și de colită.

Acțiune farmacologică. Recomandări.

Fructele de anason au utilizări terapeutică în medicina tradițională și cultă. Ele posedă proprietăți stomahice, carminative, eupeptice, antispastice, aromatizante și galactogoge, fapt pentru care se utilizează sub formă de infuzie, deoarece stimulează secrețiile glandulare, în special cele salivare, apoi cele de la nivelul mucoasei gastrice și intestinale, biliare, mamare.

În concentrații foarte mici, uleiul volatil stimulează epitelile ciliate de la nivelul bronhiilor, de unde efectul expectorant, pe când acțiunea sa asupra sistemului neuromuscular explică eficiența în gastralgi și contra colicilor. Prescripția expectorantelor cu anason se face pentru faza foarte uscată a tusei, în bronșite și traheobronșite.

Mod de administrare.

Infuzia de anason se prepară dintr-o jumătate de linguriță de produs la 250 ml apă clocotită. Se acoperă pentru a infuza 10 minute. Se filtrează. Se îndulțește cu miere după gust. Se beau fracționat întreaga cantitate – înainte de mese.

În următorul tabel sunt redate datele de interes despre planta descrisă:

Denumire științifică și populară			
<i>Pimpinella anisum</i>		anason	
Alte denumiri populare ale plantei	Acțiune farmacologică	Organ utilizat	Mod de administrare
anason românesc, anis, bădean, chimin dulce, chimion de grădină, hanus, hanos, molotru, secărea, tarhon	expectorant, stomahic, carminativ, eupeptic, antispastic, aromatizant, galactogog	fructe	infuzie

ANDIVE

Cichorium endivia L. – Fam. Compositae

Ecologie. Răspândire.

Andivele este o specie de plante cultivate ca legumă, originară din regiunea mediteraneană. Andivele este o plantă ce prezintă latex în tulpină.

Descrierea plantei.

Andivele este o plantă ierboasă, anuală sau bienală, înaltă de 30 – 60 (120) cm. Frunzele bazale sunt sinuat-dințate, groase, cărnoase și sunt dispuse în rozetă. Planta prezintă o tulpină foliată și flori de culoare albastră.

Organul utilizat.

De la andive se folosesc frunzele – *Cichorii endivia folium* – care se recoltează în perioada iunie – iulie.

Recoltare.

Frunzele de andive se recoltează prin rupere cu mâna și se folosesc în stare proaspătă.

Principii active.

Frunzele de andive au în compoziția lor chimică aminoacizi esențiali, protide, lipide, amidon, o substanță amară, săruri de sodiu, de potasiu, calciu, fier, magneziu, mangan, cupru. Dintre vitamine sunt prezente vitamina B₁, vitamina B₂, vitamina C, vitamina K, vitamina P.

Acțiune farmacologică. Recomandări.

În afara proprietăților alimentare, andivele au și unele medicinale. Destul de amare, frunzele de andive stimulează apetitul, fiind tonic – aperitive. Ele posedă, totodată, și acțiuni diuretice, depurative, ușor laxative, vermifuge. Se recomandă a se administra în anorexie, în insuficiență hepatică și biliară, sau ca remineralizant în convalescență, în diferite forme ușoare de anemie.

Mod de administrare.

Frunzele de andive se administrează în stare proaspătă, sub formă de salate de crudități.

În următorul tabel sunt redate datele de interes despre planta descrisă:

Denumire științifică și populară			
<i>Cichorium endivia</i>		andive	
Alte denumiri populare ale plantei	Acțiune farmacologică	Organ utilizat	Mod de administrare
	tonic – aperitiv, diuretic, depu-rativ, ușor laxativ, vermifug	frunze	în stare proaspătă